

Essee “Tulevikuraha”

“Raha on meie hullus, meie tohutu kollektiivne hullus”

David Herbert Lawrence

Raha on kunstlik sotsiaalne kokkulepe, mille järgi määratakse kauba väärtus ja vahendid, mida selle kauba soetamiseks kasutatakse. Teine raha tähendus on maailmale kasulikkuse indikaator: kui kasulik sa saad olla, milline on sinu panus maailmamajandusse; see tähendab, et see näitab teie olulisust meie sotsiaal-kapitalistlikus maailmas.

Raha on sajandeid jooksnud punase niidina läbi inimeste elu. Algul olid need kivid, karbid, pärlid, nahad või loomakarvad ning alles pika aja pärast nõustuti raha eest kaupu ja ehteid vastu võtma. Nüüd pole enam nii lihtne ette kujutada, kuidas inimesed nahku jahu vastu vahetasid, sest oleme harjunud maksma plastikkaartide, müntide ja paberitega. Kuid tulevikus, isegi paari põlvkonna pärast, näevad inimesed materiaalselt raha ainult fotodel ja muuseumides. Võib-olla hoiab keegi neid kollektisioonis või mälestuseks endale. Ja kõik seepärast, et järjest rohkem raha digitaliseeritakse, kasvab iga aastaga digikanaleid kasutavate klientide osakaal.

Ühiskonna võrdõiguslikkusest rääkides, puudutavad nad sageli majandusliku võrdõiguslikkuse teemat, millest ühiskond on minu arvates veel kaugel, kuid täiesti võimalik. Juba mitu aastat pole vaibunud jutt sellisest krüptovaluuta süsteemist nagu Bitcoin. Krüptovaluuta on universaalne digitaalne valuuta, mis ei sõltu välisest kontrollist; selles süsteemis salvestatakse ainult andmed selle kohta, mitu krüptoraha ühikut kasutajal on ja kuhu ta selle üle kannab. Blockchaini kasutades ei saa Bitcoin süsteemi häkkida. Isegi vaatamata süsteemi eelistele ei saa see lähitulevikus enamiku ühiskonna inimeste poolt tunnustamist, vähemalt seetõttu, et digikanaleid kasutava elanikkonna osakaal sõltub otseselt klientide vanusest ja nende rahatarkusest. Kirjaoskamatu on ju tänapäeval lihtne eksitada (meenutagem vähemalt juhtumeid Eestis, kus petturid esitlesid end pangatöötajatena ja kirjutasid ohvrite kontodelt maha hiigelsummasid). Nii et kuni vähemalt pooled elanikkonnast saavad finantskirjaoskuse, langevad nad petturite nippidesse või umbusaldavad isegi kõige turvalisemat investeerimisviisi. Lisaks, kuni ühiskonnas valitseb ebavõrdsus, leidub inimesi, kes eiravad moraali ja saavad kasu teistest kaitsetutest inimestest.

Üldiselt on kauges tulevikus, kui inimesed on finantskirjaoskajad ja kui vabaneme ühiskonna ebavõrdsusest, kogu maailmas on üks ühisraha. See võib tunduda utoopilise unenäona, kuid kui inimesed mõistavad, et ainult nemad saavad kõike muuta, hakkab maailm tõesti muutuma, ainult, et see võtab aega.

ERIKA VALLIMETS

Narva Pähklime Gümnaasium, 11.A klass

juhendav õpetaja ees- ja perekonnanimi: Natalja Zahharova